Сценарії попиту на газ в ЄС та наслідки для України як країни-транзитера газу

Георг Захманн, Рікардо Джуччі

Німецька консультативна група в Україні

Берлін/Київ, лютий 2014 р.

© Інститут економічних досліджень і політичних консультацій

© Німецька консультативна група

Зміст

1. Сценарії попиту на газ в ЄС
2. Сценарії видобування газу в ЄС і потреба в імпорті
3. Сценарії по транзитним маршрутам
4. Наслідки для України як країни-транзитера газу

Контакти

Зміст

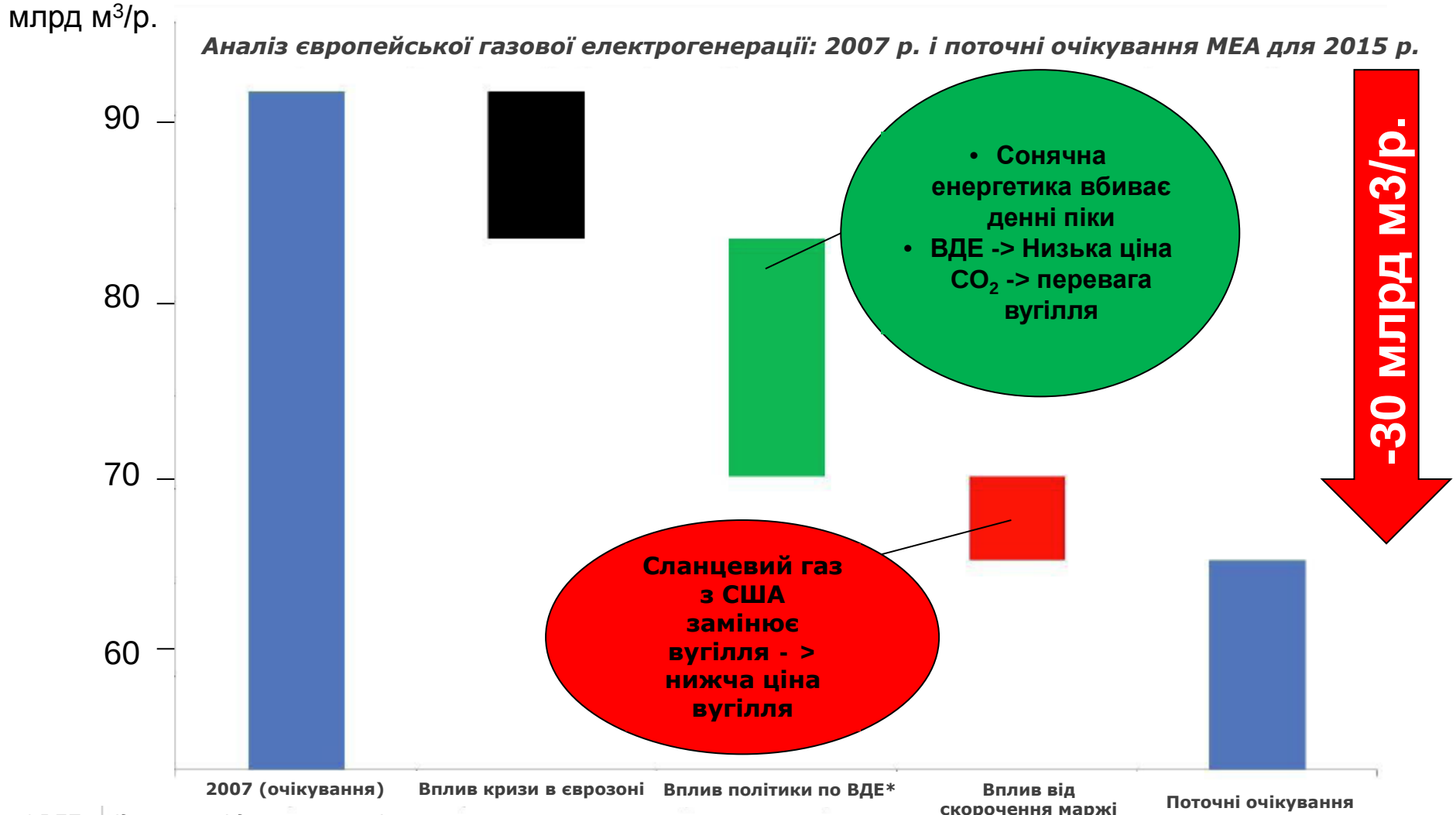
1. **Сценарії попиту на газ в ЄС**
2. Сценарії видобування газу в ЄС і потреба в імпорті
3. Сценарії по транзитним маршрутам
4. Наслідки для України як країни-транзитера газу

Контакти

Структура попиту на газ в ЄС

- Споживання газу в ЄС домогосподарствами (↑), комерційними організаціями та промисловістю (↓), на даний час складає 74% від загального споживання, має залишитись приблизно на тому ж рівні (відповідно до ENTSO-G)
- Споживання газу в ЄС генерацією електроенергії (26% від поточного загального споживання) є джерелом невизначеності
- Споживання газу в ЄС транспортом (<1%) не буде зростати впродовж наступного десятиріччя

Споживання газу в ЄС електрогенерацією скорочується

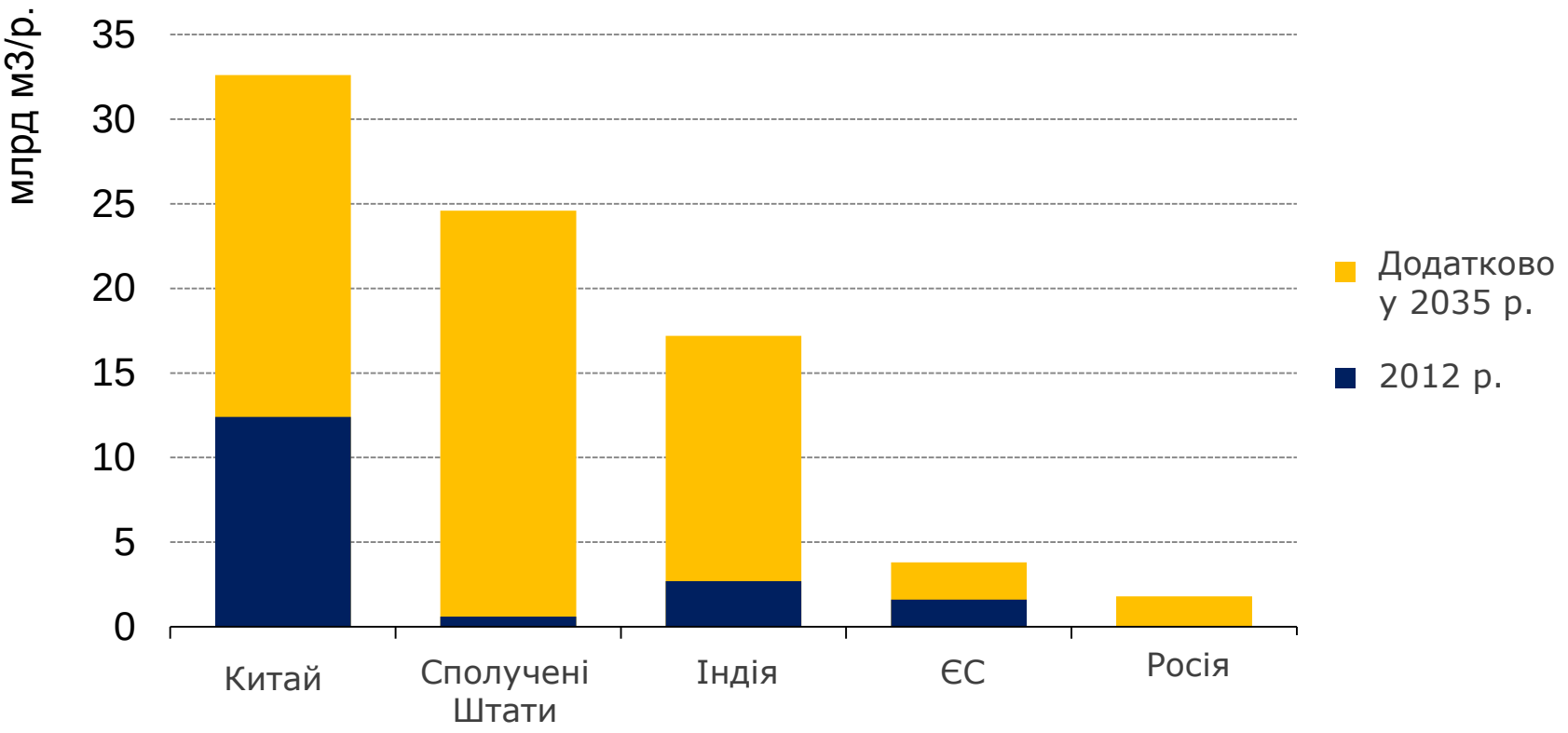

** ВДЕ – відновлювані джерела енергії*

Джерело: МЕА

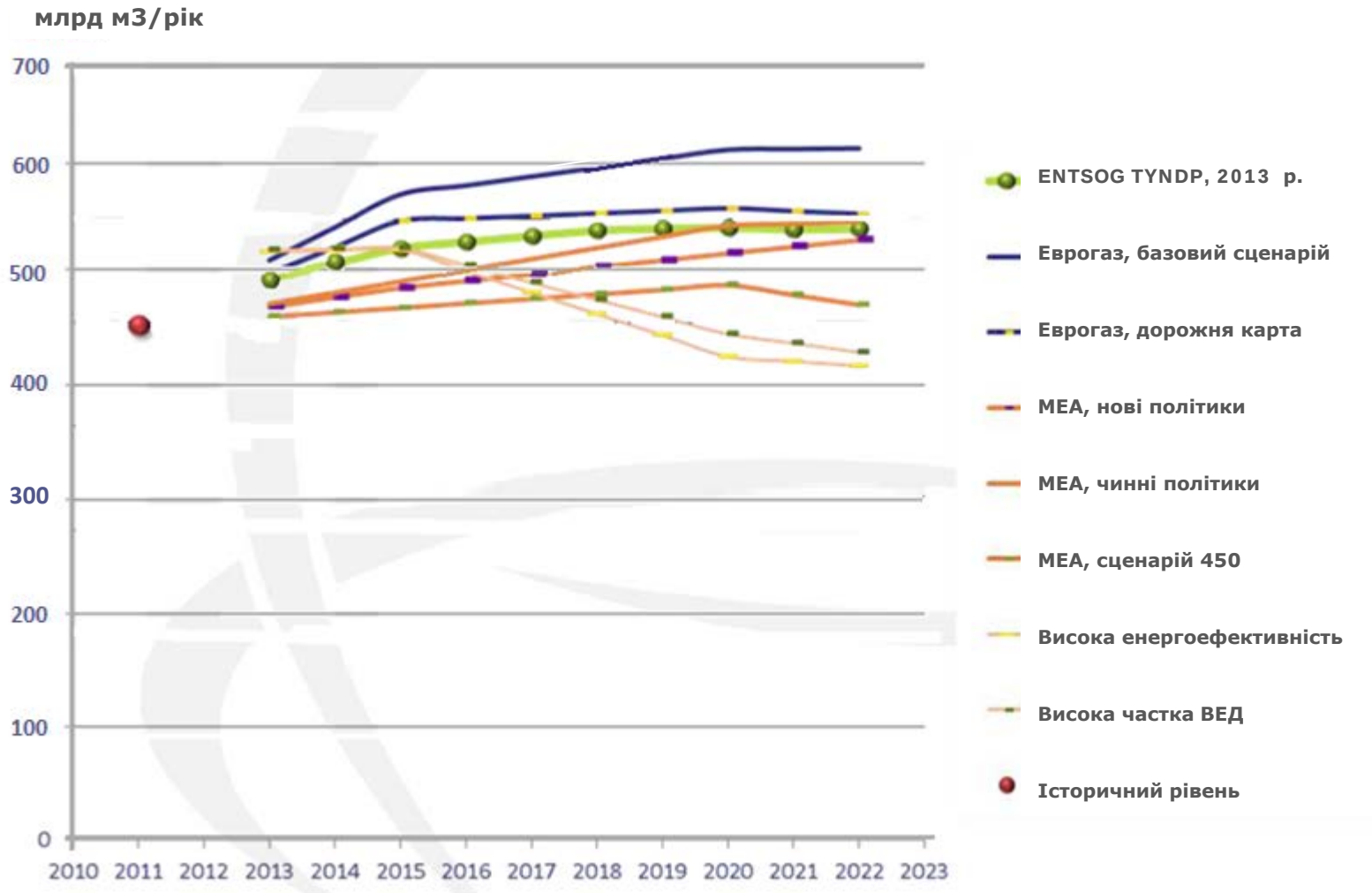
Обмежена динаміка споживання газу транспортним сектором в ЄС

Попит на природний газ з боку дорожнього транспорту в окремих регіонах в сценарії «нові політики»

Джерело: WEO, 2013 р. (с.519)

Розвиток попиту залишається невизначеним

Джерело: ENTSO-G

Сценарії попиту на газ в ЄС

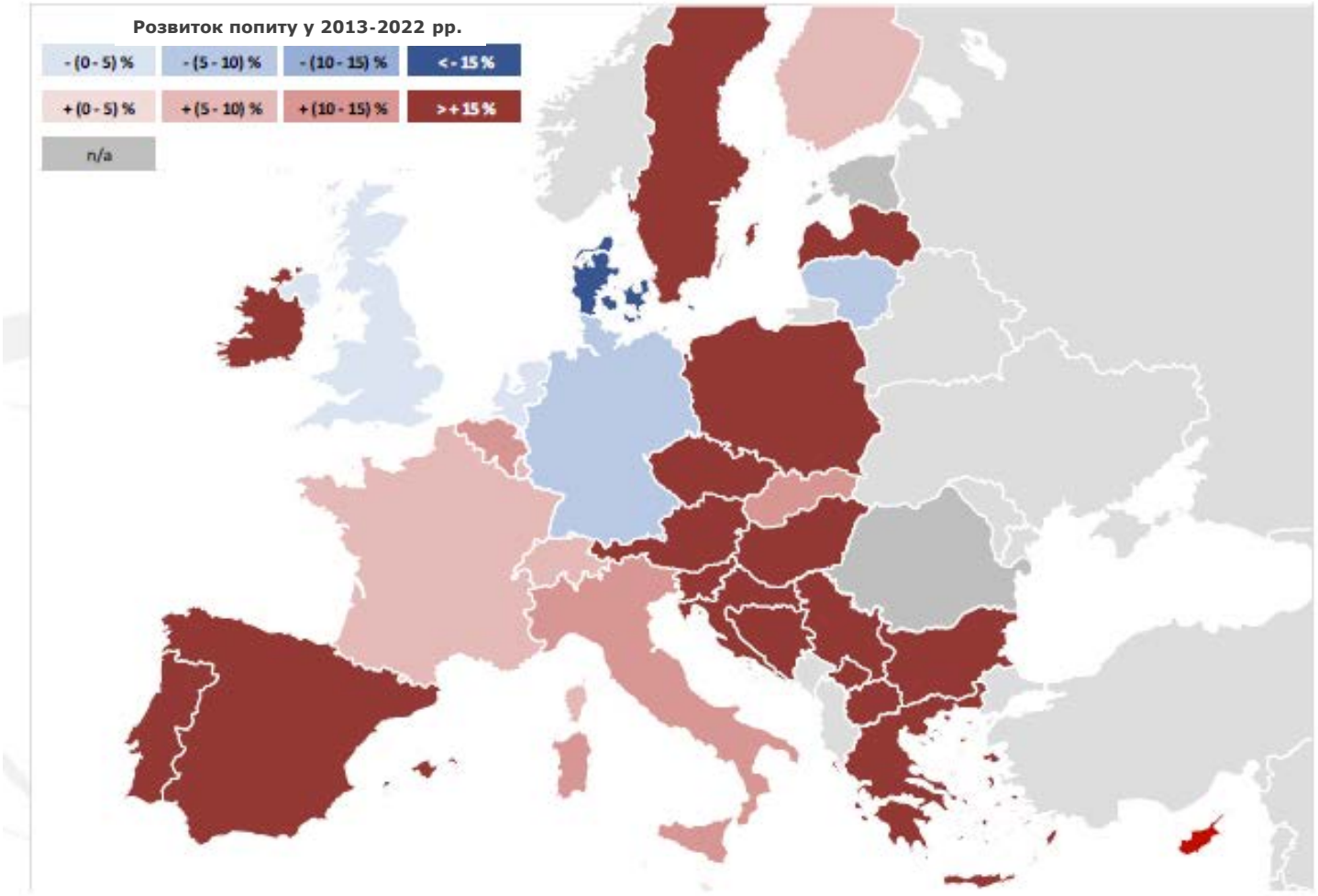
Прогноз попиту на газ в ЄС від МЕА

	2030
Базовий (сценарій «нових політик»)	532 млрд м^3
Амбіційна кліматична політика (450 часток на млн)	435 млрд м^3
Чинні політики	578 млрд м^3

Джерело: IEA WEO, 2013 р., загальний первинний попит на газ

- В цілому: Очікується, що попит на газ в ЄС помірно зросте
- Найвища невизначеність -> газ для виробництва електроенергії [28-93 млрд м^3]
- Певна невизначеність зі сторони розвитку економіки та кліматичної політики

Регіональна структура попиту: деяке зростання на Сході, і відновлення в країнах, що переживають кризу

Джерело: ENTSO-G

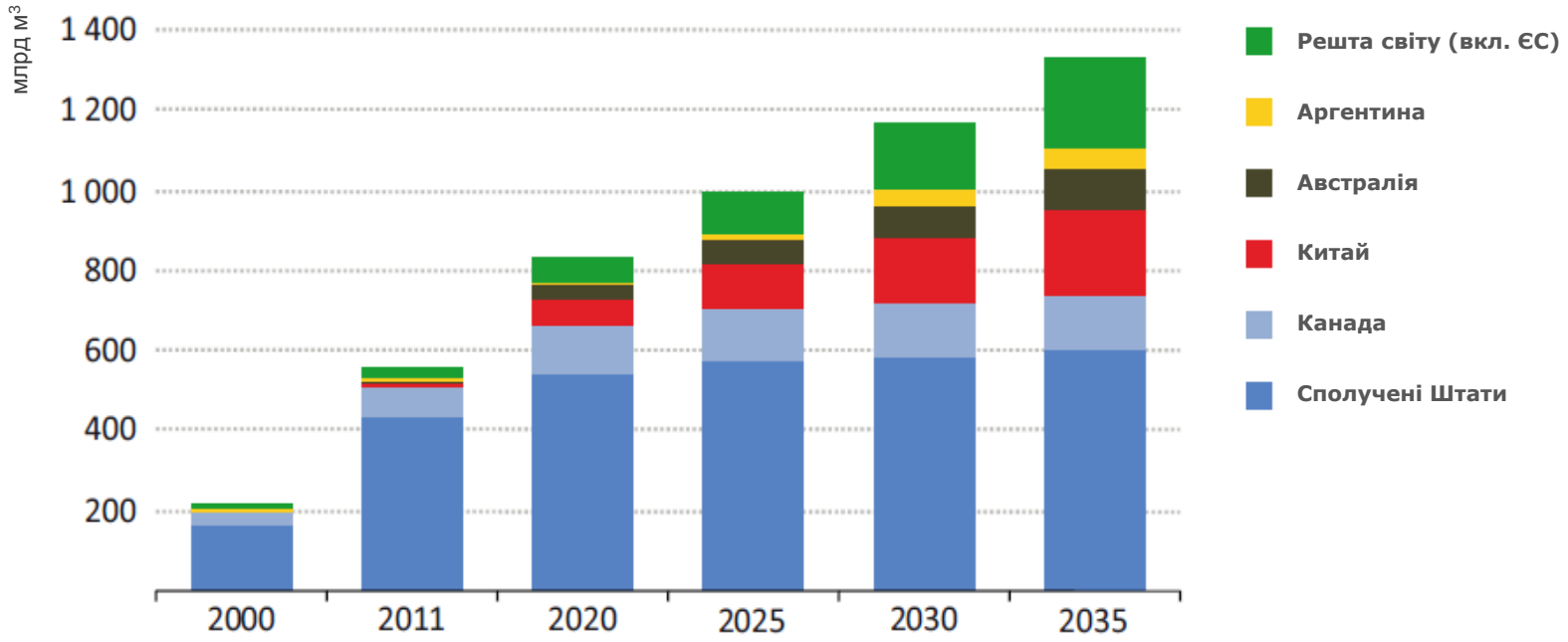
Зміст

1. Сценарії попиту на газ в ЄС
2. **Сценарії видобування газу в ЄС і потреба в імпорті**
3. Сценарії по транзитним маршрутам
4. Наслідки для України як країни-транзитера газу

Контакти

Революції сланцевого газу в ЄС не буде

Рисунок 3.7 ▻ Видобування нетрадиційного газу в окремих країнах в сценарії «нових політик»

Джерело: WEO, 2013 р. (с.120)

Видобування сланцевого газу	2035 р.
Польща	8 млрд м^3
Великобританія	3 млрд м^3

Внутрішнє видобування газу в ЄС

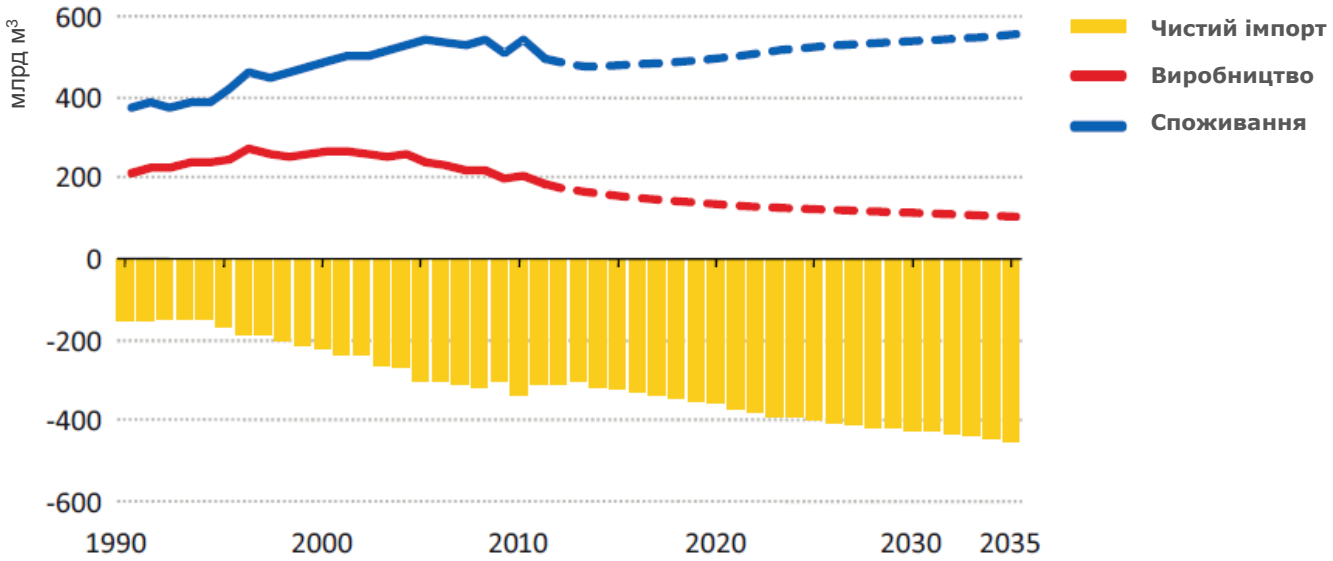
Прогноз видобування природного газу в ЄС від МЕА

МЕА (WEO, 2013 р.)	2011 р.	2030 р.
Видобування газу в ЄС[1]	185 млрд м^3	114 млрд м^3

[1] незалежно від сценаріїв

- Сильне скорочення видобування природного газу в ЄС

Щорічна потреба в імпорті

Джерело: WEO, 2013 р. (с.125)

	2030 р.
Базовий (сценарій «нових політик»)	532 – 114 = 418 млрд м³
Амбіційна кліматична політика (450 часток на млн)	435 – 114 = 321 млрд м³
Чинні політики	578 – 114 = 464 млрд м³

© Інститут економічних досліджень і політичних консультацій

© Німецька консультативна група

Зміст

1. Сценарії попиту на газ в ЄС
2. Сценарії видобування газу в ЄС і потреба в імпорті
3. **Сценарії по транзитним маршрутам**
4. Наслідки для України як країни-транзитера газу

Контакти

Джерела імпорту

Загальний доступний експорт	Низький 2020	Середній 2020	Високий 2020	MEA 2030 р. (виробництво)
Алжир[1]	40	66	75	123
Єгипет[1]	5	32	50	
Лівія[1]	-3	10	26	24
Ірак[1] (2030)	0	15	30	79
Левант (CY, ISR, LIB)[2]	0	0	20	20
Норвегія[2]	85	100	115	115
Росія, Каспій, Центральна Азія[3]		188[3]		917

Джерела:
[1] MottMcDonald, 2010 р., поставки на ринок природного газу ЄС
[2] Власна оцінка [потенційні обсяги виробництва, що можуть бути спожиті в регіоні]
[3] Sberbank Investment Research, експорт до країн-нечленів бувшого СРСР

Коридори для імпорту

Європейські потужності по імпорту	Низький 2020	Середній 2020	Високий 2020
Через Туреччину[1]	0	10	20
LNG[2]	384	410	438
Норвегія[3]	130	153	165
Північна Африка[4]	61	71	80
З/через Росію[5]	230	293	348

За сценарію високого попиту (464 млрд м3/р.), імпорт до ЄС з Росії може становити від 0% до 75% від загального попиту ЄС.

[1] TAP
[2] Зріджений природний газ. Ємність імпорту ЄС відповідно до www.naturalgaseurope.com
[3] Proedrou (2012 р.): нині 130 млрд м^3, Europipe III 23 млрд м^3, плюс інші 12 млрд м^3
[4] поточна потужність 61 млрд м^3, Galsi 10 млрд м^3
[5] нині 230 млрд м^3 + Південний потік 63 млрд м^3 + Північний Потік 3&4 55 млрд м^3

Filippos Proedrou (2012 р.) Енергетична безпека ЄС в енергетичному секторі: розвиток динаміки, дилеми політики і перспективи, - Ashgate.

Зміст

1. Сценарії попиту на газ в ЄС
2. Сценарії видобування газу в ЄС і потреба в імпорті
3. Сценарії по транзитним маршрутам
4. **Наслідки для України як країни-транзитера газу**

Контакти

Наслідки для транзиту газу через Україну до 2030 р.

	Чистий імпорт ЄС, сценарії МЕА (млрд м^3)	Мін. за нинішньої системи	Макс. транзит	Мін. за Пн.П. 3&4 & Пд.П.[1]	Мін. за Пд.П.[2]
Менше з Євразії (25%)	Амбіційн. клімат. (321)	8	80	0	0
	Базовий (418)	33	105	0	0
	Чинні політики (464)	44	116	0	0
Чинні частки (33%)	Амбіційн. клімат. (321)	34	106	0	0
	Базовий (418)	66	138	0	3
	Чинні політики (464)	81	140	0	18
Більше з Євразії (40%)	Амбіційн. клімат. (321)	56	128	0	0
	Базовий (418)	95	140	0	32
	Чинні політики (464)	114	140	0	51

[1] 190 млрд м^3 може бути направлено в обхід України, коли будуть збудовані Південний потік і 3 та 4 гілки Північного потоку

[2] 135 млрд м^3 може бути направлено в обхід України, коли буде збудовано Південний потік

Висновки

- В залежності від споживання газу в ЄС, джерел імпорту і транзитних коридорів, транзит газу через Україну може становити від 0 до 140 млрд м^3
- Зі стратегічної точки зору оцінка ряду сценаріїв має особливе значення
- Які обсяги можна отримати у найгіршому випадку, якщо Газпром мінімізує транзит через Україну?
  - Якщо ЄС обере агресивну кліматичну політику (транзит = 34 млрд м^3)
  - Якщо Газпром побудує Південний потік (3 млрд м^3)
  - Якщо ЄС знизить частку імпорту з Росії (33 млрд м^3)
  - Якщо Газпром не побудує альтернативних газопроводів (66 млрд м^3)

© Інститут економічних досліджень і політичних консультацій

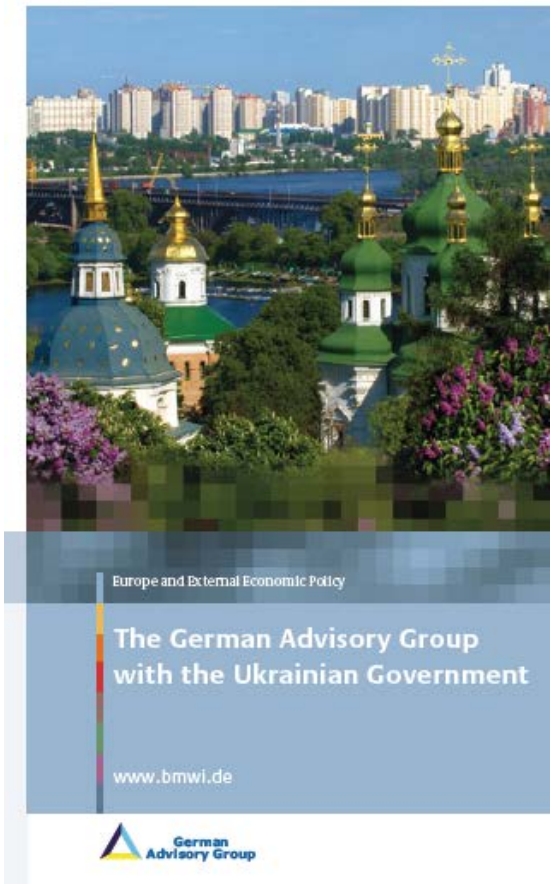
© Німецька консультативна група

Контакти

Д-р Георг Захманн
zachmann@berlin-economics.com

Д-р Рікардо Джуччі
giucci@berlin-economics.com

German Advisory Group
c/o BE Berlin Economics GmbH
Schillerstr. 59, D-10627 Berlin
Tel: +49 30 / 20 61 34 64 0
Fax: +49 30 / 20 61 34 64 9
E-mail: info@beratergruppe-ukraine.de
www.beratergruppe-ukraine.de

© Інститут економічних досліджень і політичних консультацій

© Німецька консультативна група